duiding

Pieter Van Oost - Groene Kring

duiding

"Vlaamse boer kan schaarste helpen oplossen"

30 DECEMBER 2008 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:52

Lees meer over:
Interview

Met aanklachten tegen onder meer de papiermolen van de Mestbank en de prijsvorming rond het slachthuis van Anderlecht liet Groene Kring de voorbije maanden meermaals van zich horen. "Als organisatie staan we er", zegt Pieter Van Oost, die sinds vier jaar voorzitter is. Hij geeft zichzelf nog een goed jaar de tijd om een aantal maatregelen op de rails te helpen zetten. Aan ambitieuze voorstellen is er geen gebrek.

Volgens de jongste landbouwconjunctuurindex zijn de Vlaamse landbouwers positief gestemd over de toekomst. Geldt dat ook voor de jonge boeren en tuinders?

Pieter Van Oost: (enthousiast) De dynamiek is enorm. Het aantal investeringen en overnames zit sinds 2006 weer in de lift. Dat vertaalt zich bij Groene Kring in een stijgend ledenaantal, momenteel zijn er dat meer dan vierduizend. Driekwart van die leden zijn actieve boeren, de rest is afkomstig uit aanverwante sectoren. Beide segmenten groeien op dit ogenblik.

Het stijgende ledenaantal staat in schril contrast met het aantal land- en tuinbouwbedrijven dat jaarlijks verdwijnt. Bovendien heeft het optimisme in een aantal sectoren de voorbije maanden toch een forse knauw gekregen. Hoe rijm je het ene met het andere?

Het klopt dat niet alleen de veehouderij in crisis verkeert. Veel glastelers kampen met lage marktprijzen, oncontroleerbare energiekosten, en dan wordt nog niet gepraat over de personeelskosten die het voorbije jaar ook met zeven à acht procent gestegen zijn. En toch merk ik vandaag dat de beroepsfierheid bij onze leden overeind blijft. Dat heeft voor een groot stuk te maken met de nieuwe benadering die Yves Leterme in het politieke milieu geïntroduceerd heeft. Boeren worden opnieuw gehoord, en niet alleen in Brussel. Ministers durven weer op landbouwbedrijven komen om in dialoog te

treden, ook met jonge boeren. En dan blijkt dat we vaak tot een consensus komen die verdedigbaar is bij onze achterban. Als we nog op straat komen, gaat het meestal om kwesties die de politiek overstijgen. Zoals de prijsvorming in de cafés rond het slachthuis van Anderlecht.

Eind 2006 lanceerde Leterme dertien beleidsacties voor jonge landbouwers. Maak eens een globale evaluatie.
Het uitgangspunt was weinig begeesterend: dalende overnames en een snelle vergrijzing van de landbouwsector. De totstandkoming van het jongerenactieplan was niettemin een schot in de roos omdat de jongeren zelf tijdens zeven dialoogdagen de kans gekregen hebben om hún thema's en bezorgdheden op de tafel te leggen. Die aanpak van onderuit heeft een breed draagvlak voor het uiteindelijke actieplan losgeweekt, ook al omdat in onze organisatie alle structuren maximale inspraak krijgen. Nu zitten we nog regelmatig met kabinetsmedewerkers en de administratie rond de tafel om de uitvoering van de actiepunten te evalueren. Het is belangrijk dat dit ook in de toekomst blijft gebeuren, want landbouw is een levende materie, hé.

Een belangrijke eis van Groene Kring was om in meer overlegorganen van de sector betrokken te geraken. Is dat gelukt?
We hebben een zitje gekregen in de belangrijke cel markt- en inkomensbeleid, waar samen met de landbouwadministratie overlegd wordt over bijvoorbeeld het stappenplan voor de melkveehouderij en de nationale reserve voor toeslagrechten. En we nemen nu deel aan het technisch landbouwoverleg bij de Mestbank. Hopelijk krijgen we straks ook een vaste stek in de structuren van VLAM. Maar goed, de wereld stopt natuurlijk niet bij die formele overlegorganen. De jongste maanden hebben we in het zog van het jongerenactieplan heel wat informele contacten kunnen leggen met diverse administraties, en dat rendeert om dingen op korte tijd gedaan te krijgen. Ook in de schoot van Boerenbond hebben we er trouwens voor gezorgd dat Groene Kring bij het overleg over de meeste thema's op de eerste rij zit, waardoor we de besluitvorming niet langer moeten achterna hollen.

Jullie drongen aan op een hervorming van de naschoolse vorming. Wat is daar intussen van terechtgekomen?
De vergoeding aan jonge boeren voor het volgen van allerlei cursussen is opgetrokken. Nieuw is ook dat landbouwbedrijven tien euro per dag kunnen vangen om stagiairs te begeleiden. In ruil moeten ze dan wel bereid zijn om bijvoorbeeld de boekhouding

helemaal door te praten met de jonge boer in opleiding. Op het vlak van de bedrijfsleidercursus hebben we onze slag helaas nog niet kunnen thuishalen. Het gaat om de cursus die starters zonder agrarische schoolcarrière moeten doorlopen om het nodige attest te behalen. Graag hadden we deze opleiding veel uitvoeriger gestoffeerd met bedrijfseconomische vakken dan vandaag het geval is. Als Groene Kring zelf managementcursussen organiseert, merken we dat de honger naar dit soort kennis heel groot is. Dat is trouwens ook een belangrijke boodschap voor het secundair landbouwonderwijs, dat momenteel hervormd wordt. Binnenkort nodigen we alle leerkrachten uit om ze over een aantal thema's voor te lichten. Samen met de onderwijswereld zouden we graag ook een database willen uitbouwen met interessante stageplaatsen. En tot slot willen we meer overheidsmiddelen voor leren op afstand. Er is nood aan structurele steun voor een beperkt aantal tools, waardoor het bijvoorbeeld mogelijk zou moeten worden om een bedrijfsleidercursus via de eigen pc te volgen.

Een belangrijk pijnpunt voor jonge landbouwers is dat steeds minder eigenaars door de strenge wetgeving hun gronden willen verpachten.
Het actieplan beoogt een daling van de schenkings- en successierechten op langdurig verpachte goederen. Hierover circuleert op dit ogenblik een ontwerp van decreet en ik heb begrepen dat het de bedoeling is om dat dossier nog tijdens deze legislatuur af te ronden. Daarmee is uiteraard de pachtwet op zich nog niet bijgestuurd. Veel jonge boeren ervaren de toegang tot grond als een belangrijk probleem, maar vrezen tegelijkertijd dat de doos van Pandora opengaat van zodra aan de beschermende pachtregeling geraakt wordt. Volgens mij moeten we echter durven erkennen dat de officiële pachtvergoedingen momenteel te laag zijn, zeker in vergelijking met de schrijnend hoge tarieven die aangerekend worden voor seizoenspacht. Laten we dus nadenken over een iets duurdere pacht, zodat grondeigenaars de jonge boeren niet langer percipiëren als een levenslang blok aan hun been. En een aantal praktijken zijn we beter kwijt dan rijk. Sommige openbare instellingen verpachten gronden aan gepensioneerde landbouwers, die het areaal in kwestie vervolgens aan een veelvoud van de prijs onderverhuren aan jonge boeren. Pijnlijk.

In het dossier van de pensioenboeren hebben jullie begin dit jaar een aantal voorstellen gelanceerd. Als het van jullie afhangt, mogen gepensioneerde landbouwers in de toekomst geen productierechten meer verhandelen op de vrije markt.

Voor mijn part mogen boeren ervoor opteren om pas op hun zeventigste met pensioen te gaan. Maar van zodra ze een pensioen trekken, stelt Groene Kring voor dat hun productierechten bij een stopzetting van de bedrijfsactiviteiten automatisch verhuizen naar een nationale reserve, waar jonge landbouwers een preferentiële toegang moeten toe krijgen. Het hoofdbestuur van Boerenbond heeft zich inmiddels achter dat voorstel geschaard en hopelijk krijgen we straks ook de andere jongerenorganisaties op onze lijn. Als dat lukt, kan landbouwminister Kris Peeters zich voldoende gedragen voelen om zeker op het vlak van de toeslagrechten nog iets te realiseren tijdens deze legislatuur. Voor immateriële activa die een oude landbouwer vóór zijn pensioen aan een jonge boer verkoopt, vragen we een fiscaal voordeel. Met een premier die een hart voor landbouw heeft, moet dat idee verdedigbaar zijn.

Jonge landbouwers willen rechtszekerheid. Op het vlak van milieuvergunningen werd onlangs een belangrijke stap vooruit gezet?
Als starters een investering plannen, is dat niet voor de korte termijn, hé. Ga met een milieuvergunning van vijf jaar maar eens je concept verdedigen bij de bank. Gelukkig heeft de Vlaamse regering ervoor gezorgd dat in de toekomst milieuvergunningen van twintig jaar zullen afgeleverd worden. De nieuwe regeling is ook belangrijk omdat tegen 2011 veel vergunningen in de landbouwsector aan hernieuwing toe zijn. Eigenlijk zouden we ertoe moeten komen dat de overheid milieuvergunningen voor de hele duur van een loopbaan uitreikt. Vandaar onze suggestie aan minister Crevits om op Europees niveau te bekijken of dit mogelijk is. Aan de Vlaamse regering vragen we de garantie dat bestaande land- en tuinbouwbedrijven niet meer gehinderd worden door bijkomende afstands- en verbodsregels na een bestemmingswijziging.

In sommige gevallen worden nog altijd kortlopende vergunningen verleend. Bijvoorbeeld voor het oppompen van grondwater in een aantal kwetsbare zones.
In de mate dat landbouwbedrijven niet gediscrimineerd worden tegenover andere sectoren, is dat begrijpelijk. Op voorwaarde dat de overheid wateraudits ter beschikking stelt zodat de boeren en tuinders in kwestie leren hoe ze zo efficiënt mogelijk met water kunnen omspringen. Ook met die vraag trekken we naar Crevits. Boeren en tuinders kunnen dit immers niet allemaal zelf betalen.

Tien jaar geleden werd slechts 2,7 procent van de Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven onder vennootschapsvorm uitgebaat. Ondertussen is dit percentage al opgelopen tot 7,8 procent. Die trend is de jonge boeren allicht niet

ontgaan?
Misschien is het deels een hype, maar anderzijds moeten we de potentiële voordelen van vennootschappen goed bestuderen. Het eerste wat dan opvalt, is dat er nog een aantal tekortkomingen zijn in de bestaande wetgeving. Zo kunnen vennootschappen geen vestigingssteun krijgen en is het onmogelijk om er een lening in onder te brengen met VLIF-steun. En als je niet meer dan vijftig procent van het kapitaal bezit in een vennootschap, worden je nutriëntenemissierechten met een kwart afgeroomd. Tot slot is het voor land- en tuinbouwers belangrijk om weten dat de rechtstreekse inkomenssteun in de personenbelasting aan het voordelige tarief van 16,5 procent belast wordt. In de vennootschapsbelasting vallen deze premiebedragen echter onder het uniforme tarief van 34 procent. In een regeringsverklaring heeft voormalig premier Verhofstadt ooit een ballonnetje opgelaten om Europese premies in het kader van de vennootschapsbelasting volledig belastingvrij te maken. Graag dringen we er bij de federale regering op aan om deze draad weer op te pikken. Eigenlijk zouden we rond dit thema intensiever moeten overleggen met een partner zoals Unizo, zodat we een bredere basis hebben voor onze voorstellen.

Jullie haalden onlangs het agrarisch voorpaginanieuws met een actie aan het slachthuis van Anderlecht. De ene keer is de melk in de supermarkt te goedkoop, de andere keer is het vlees in verhouding tot de producentenprijs te hoog. Wat is de kern van jullie betoog?
(heftig) We zullen nooit zeggen dat het vlees in de winkel te duur is. De jonge boeren vragen enkel transparantie zodat duidelijk blijkt hoe klein het aandeel van de koek is dat naar de primaire sector vloeit. Op dit ogenblik produceren we diverse groenten, varkens- en rundvlees met verlies. In overleg met de distributiesector moeten we een systeem ontwikkelen om de consument warm te maken voor voeding van eigen bodem. Een aantal leden van Groene Kring zijn net terug uit de Verenigde Staten, waar ze met eigen ogen hebben vastgesteld hoe het vlees van hormonenkoeien op de markt komt. En dan krijgen die dieren ook nog eens gemodificeerd voeder waar de Europese boer geen toegang toe heeft. Het resultaat van het gevoerde beleid is dat een vijfde van het rundvlees in Duitse winkelrekken nu al van Braziliaanse makelij is, in Groot-Brittannië is dat maar liefst een kwart. We zijn blij dat VLAM met zijn campagnes meer dan in het verleden focust op de lokale herkomst van de producten. Alle beetjes helpen om de schrikwekkende impact van de Doha-ronde te counteren.

Op welke manier kijken de jonge boeren naar het wereldwijde probleem van de

stijgende voedselprijzen?
De Europese consument vindt dierenwelzijn en milieuvriendelijkheid topprioriteiten. Dan is het toch logisch dat hiervoor een prijs betaald wordt? Maar in tijden van schaarste kan het misschien geen kwaad om eens na te denken hoe we ook in Vlaanderen de landbouwproductie kunnen maximaliseren. Zo kan bijvoorbeeld de inplanting van mestverwerkingsinstallaties nog vlotter verlopen, om dan nog maar te zwijgen over glastuinbouwzones. Vlaamse tuinders wijken uit naar Terneuzen omdat ze daar wél rechtszekerheid krijgen. Voor mijn part mogen varkens over een tennisbal beschikken, maar laat ons alstublieft groeien.

Hein Deprez liet zich onlangs ontvallen dat de glastuinbouw van de toekomst aan Vlaanderen zal voorbijgaan omdat bepaalde lobby's hebben tegengestribbeld.
Ik weiger te geloven dat we die trein definitief gemist hebben. In Nederland is de bank meestal eigenaar van de grond en de gebouwen. Daarom mag je Vlaanderen in een vergelijking met Nederland niet alleen afrekenen op basis van de schaalgrootte. We moeten natuurlijk wel de kans krijgen om vooruit te gaan.

De voorbije maanden heeft de Mestbank hard gewerkt om haar vertroebeld imago op te poetsen. Maar volgens Groene Kring blijft de perceptie over de instelling barslecht. Gunnen jullie de Mestbank geen volwaardig herexamen?
Het is onze taak om constructief maar ook kritisch te blijven. De Mestbank heeft inderdaad een weg afgelegd, maar het volstaat niet om één keer een nota te schrijven hoe de bedrijfsbegeleiding in de toekomst moet functioneren. Terwijl de goede intenties nog in de praktijk moeten omgezet worden, is de mestadministratie alweer toegenomen. En het uitvoeringsbesluit over de mestverwerkingcertificaten laat veel te lang op zich wachten waardoor het principe van de groei mits mestverwerking een dode letter blijft. We hebben Crevits onlangs meegenomen naar een mestverwerkingsinstallatie om aan te tonen dat het concept werkt, maar dat het schoentje nog op een aantal plaatsen wringt. We vragen onder meer dat de mestverwerkingcertificaten straks rechtstreeks naar de landbouwers gaan en geen omweg moeten maken langs de mestverwerkers. Dat zou nog maar eens voor meer handel in papier zorgen.

U bent ook ondervoorzitter van Ceja, de Europese koepelorganisatie voor jonge landbouwers. Kan die organisatie wegen op de Europese besluitvorming?
Bij Ceja zijn 27 jongerenorganisaties uit 21 EU-lidstaten aangesloten. De

standpuntvorming verloopt er vlotter dan bij de Europese boerenorganisatie Copa-Cogeca, die nog veel meer leden telt. Om de twee maanden organiseren we een congres en praten we met Joseph Daul, de voorzitter van de Europese volkspartij en lid van de landbouw- en plattelandscommissie in het Europees parlement. Daar werkt men overigens aan een rapport over de toekomstperspectieven voor jonge boeren. Er werden 178 amendementen ingediend, waarvan het merendeel werd aangedragen door Ceja. In één van onze voorstellen pleiten we ervoor dat jonge boeren gedurende de eerste vijf jaar van hun beroepscarrière fiscale voordelen krijgen. Als je zoiets eerst gaat bepraten met de federale regering, dan trekt men meteen de Europese paraplu open.

Is het na uw voorzitterschap bij Groene Kring denkbaar dat u gewoon het ouderlijk sierteeltbedrijf overneemt?
(zucht) Ik heb enkel een zus en die heeft al te kennen gegeven dat ze het bedrijf niet overneemt. Vooraleer zelf toe te happen, moet ik in elk geval nog eens gedetailleerd het potentiële rendement op het kapitaal bestuderen. De tijd dringt stilaan, want volgend jaar zal ik vijf jaar voorzitter zijn van de Groene Kring. Wie binnen zo'n termijn zijn doelstellingen niet gerealiseerd heeft, zal het ook wel niet kunnen in een tijdsspanne van acht jaar. Samen met zes voltijdse medewerkers en heel wat vrijwillige boeren en tuinders is het gelukt om onze organisatie op de lobbykaart te zetten. Dat werk ligt me dus wel, al zou ik het graag combineren met een commerciële functie. Maar ik sluit dus nog altijd niet uit dat ik straks toch azalea's en rhododendrons ga kweken. Alleen zie ik het niet zitten om net zoals mijn ouders slechts drie keer vakantie te hebben in 25 jaar tijd.

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada